

THÂN-CHUNG

Chủ-nhiệm: **DIỆP-VĂN-KÝ**

Tòa báo: Góc đường *Filippini* và *Espagne* GIẤY TIẾP SỐ: 324

Chủ-bút: **NGUYỄN-VĂN-BA**

Chung quanh cuộc tuyên-cử hội-đồng-quan-hạt

Một năm nữa đặng « phân đầu »

« Đube nhà Nam » ngày 4 Avril, nơi bài đề là « Thân-vấn cụ Bùi-quang-Chiêu », ông Dương-vân-Giáo có viết một đoạn như vậy : « Minh muốn hiệp tác với người để lo các cái công ích nhỏ nhỏ (nói đến việc lớn làm sao cho được !) để dần dần minh nhớ. Mà ... cứ ừ ừ, rồi không làm gì hết. »

... Sao còn ra nữa, dự vào đó nữa, muốn cái gì nữa ? » Nghĩ như thế nên ông Dương trong lòng không yên chuyện cụ Bùi ra tái ứng cử mới đi thuyết đến đôi thăm cụ. Cụ cũng hiểu như vậy và nói rằng : « ... đã có ý nghĩ định cho đảng Lập-hiến ra khỏi các nghị-viện Hoàng-đương. »

Song nghĩ lại kỹ, thì cái biện pháp chính trị và cái lòng dân ở nước hôm nay nó buộc phải trở ra nữa, đảng lập-hiến cũng ở lại ... một năm nữa ... với chính-phủ. » Xong rồi sẽ bỏ... »

Hàng hôm thay ! Thế thì cái lời tiên tri của bà chỉ hèn Âu thất là đúng với sự thật : trong năm 1929 sẽ có nhiều chuyện lạ. Đảng Lập hiến sẽ ... đấu với chính-phủ ... một cách rất kịch liệt không phải là một chuyện « có kim hi hèn » sao ?

Cụ Bùi-quang-Chiêu đã trở lại nói ra, ông Dương-vân-Giáo đã trở lại chép lại, thì tuy lời nói có đôi chút hăm dọa, nhưng mình cũng có thể tạm tin theo đó. Và cụ Bùi Ân-độ mới về, bên kia ông Gandhi ký cho chánh-phủ Âu-lô một năm nữa, bên này cụ Bùi-quang-Chiêu xin với dân Nam-kỳ thêm một năm nữa, thì ai hợp gì lại không cho.

Bởi thế nên chúng tôi cũng bắt lòng thành thật mà cầu xin cử tri trong mấy hạt Bentre, Gocong, Travinh, Vinhlong, đến ngày 14 Avril đi bỏ thăm cho đồng như lời cụ Bùi đã muốn. Vì theo Đube-Nhà-Nam, thì làm vậy là thêm giá trị cho cụ Bùi ở giữa nghị-trị.

sở vọng của ông, nên xin từ chức để xoay qua thương-trường... Chớ không thấy nói ông khá là người làm việc bằng rượu Fontaine và vì sao mà ông vô làm bằng rượu.

Nói ra đây chưa phải là chúng tôi đã vội công kích ngay ai làm bằng rượu. Song tôi nói rằng lấy làm lạ sao cụ Bùi và đảng Lập-hiến bây giờ lại lựa một người tin-nhiệm của đảng Fontaine mà biểu dân cử lên làm đại-biểu là vì các lẽ sau đây.

Tương tự cũng con như từ ngày báo « La Tribune Indigene » xuất bản cho đến ngày nay đổi lại là « Tribune Indochinoise » thì cụ Bùi cũng ông trong đảng Lập-hiến chẳng có lúc nào mà chẳng công kích cái độc quyền bán rượu của đảng Fontaine, còn ai vào làm ở hãng đó, thì họ đều cho là người « thuộc dân Annam ».

Vậy mà đến kỳ Tuyên-ừ này lại nhảy ra mà nói với dân (Giáo-dinh, Thudaomot, Tâyniob, Biền-hoa Baria, rằng cứ ông Trần-vân-Khả lên làm hội-đồng-tức là vì dân vì nước.

Hàng thì chẳng phải một mình chúng tôi lấy làm lạ, mà chánh-nguyên cụ Bùi-quang-Chiêu cũng hơi lạ lạ rồi. Vì trong lời « lịch-trần » của cụ nói cho mấy ông cử tri trước thì ba, thì cụ chỉ nói : « hai người trong bọn thanh-niên... » Chớ không nói đến tên ông Trần-vân-Khả. Sao vậy ?

Hướng chỉ chẳng phải một mình chúng tôi và cụ Bùi lấy làm lạ, mà bây giờ ông hội-đồng đứng tên trong tờ tiền đôn ông Trần-vân-Khả với ông Nguyễn-vân-Sâm cũng hơi hơi lạ như ai. Vì trong tờ ấy, mấy người chỉ nói « Trương huyện lỵ (l) không hợp

Câu chuyện hàng ngày

Danh lưu thiên cổ

Phân đồng trong nhơn loại, bất kỳ là da vàng, da đen, da đỏ, da trắng, tương tợ cái xa vọng cao thượng nhất của mỗi người là làm sao cho đặng « danh lưu thiên cổ ».

Đã Fay bây giờ nói ra, thì chi cho khỏi một ít người cao khiết, hay là làm bộ như vậy đã trẻ mới dạn vai mà nói : ta làm phải là bởi thấy phải mà làm, chớ ta đây có cần chi là danh, là thiên cổ.

Lại còn một hạng khác nữa. Chẳng cần chi danh, chẳng cần chi thiên cổ, miễn sao cho đặng cái tú tham lưu của con sống là đủ.

Song đầu chỉ nữa, tương tợ cũng còn chút hiệu danh là cái بدن dành của loài người, tránh sao cho khỏi.

Coi như anh Nguyễn-vân-Ngọc dit Nguyễn-phát-Ngọc mới lấy giấy nỉ da mà trở dặng một người ... rồi tức thì chạy cùng các nhà báo mà đình chánh, thì cũng đủ biết.

Hào danh là một điều làm cho kẻ cơ khiết trẻ môi. Song muốn danh vẫn vô hại. Hai là vì không biết muốn cho thật đặng cũng là vì hiểu lòng chử « danh ».

Nhưng mấy người trên đây chưa sao, bắt quá là để một trở cưỡi. Khó nhất là có một thứ người biết hết, biết sao là danh, danh lưu thiên cổ. Ngặt vì hay có cái tánh bất cả hai tay. Muốn danh lưu thiên cổ mà cũng nỡ « sao ở đời này cho phù hợp với những điều kiện của đời này ».

Và hàng người này ở nước ta đông lắm. Bởi họ đồng nên mình mới có mấy lời khuyên. Đứng lo, đứng lo danh lưu thiên cổ làm cho bận lòng. Cứ nhúc nhúc hưởng rồi sự giàu sang đi! Mai kia một nư, rồi hoặc bị thiên đả, hoặc bị xe hơi cán như ông cụ Duyệt hôm nọ, thì cũng chẳng trật đi đâu. Sao cho khỏi có người chạy về Cholon dặt tấm chăn mược các chủ để giùm chử, thì đã lại phải : « Danh lưu thiên cổ ».

Vai chuyện kỳ-ran trong việc giết-trung-vũ-Dinh

Dương Vũ-Dinh bị giết, duyên cớ gì, mỗi người có một nghĩa ra một lẽ. Kể thì báo vì Dương trước là có dự mưu vào việc ám sát Dương - Lạc - Lâm, nên chỉ bị Dương vì cha mà báo thù, thì báo vì Học - Lương hay là Dương có ý muốn khuếch trương mình, nên chỉ báo thù bằng má « sữa » trước. Kể thì lại vì Dương gây nhậu với Trung-học - Lương mà đi trừ họ. Kể thì lại báo vì Trung-học-Lương đời việc treo cổ « thanh-biên bạch-như » mà thâu tóm bị Học-Lương giết.

Tên các nguyên nhơn đó, không thể nào là đích thiết. Nếu kể thủ chuyện lại rằng trước khi Học-Lương cho mời Dương - Vũ-Dinh và 7 vị gi-đinh tới, thì Dương tới trước. Kịp đến khi Trung-học-Lương vào thì thấy Dương đứng ngoài đánh bài với Học-Lương và bè đảng. Không để chờ Trung-thầy Thư ng vào, Trung-học-Lương vội vàng, biểu đem đi Thường và Dương lại.

Trước khi đi, Dương miêng vẫn chỉ không ngớt, bảo rằng để ham chơi này sau đây rồi sẽ không có gì nữa.

Lại ngay trước khi việc xảy ra, « nhân của Dương thì - lĩnh lý vô hoàng-hốt la làm. Người mà thấy lạ hỏi Dương thì Dương cũng chẳng nói gì.

Bởi Dương sắp bị viết, Trung-học-Lương cũng người « mac-sao ở đời này cho phù hợp với những điều kiện của đời này ».

Và hàng người này ở nước ta đông lắm. Bởi họ đồng nên mình mới có mấy lời khuyên. Đứng lo, đứng lo danh lưu thiên cổ làm cho bận lòng. Cứ nhúc nhúc hưởng rồi sự giàu sang đi! Mai kia một nư, rồi hoặc bị thiên đả, hoặc bị xe hơi cán như ông cụ Duyệt hôm nọ, thì cũng chẳng trật đi đâu. Sao cho khỏi có người chạy về Cholon dặt tấm chăn mược các chủ để giùm chử, thì đã lại phải : « Danh lưu thiên cổ ».

Thấy vậy người nhà lữ làm bất luận, e rằng Dương chủ-phon sẽ đau ốm gì đây, liền về khời Dương nên đi đến nhà Trung-học-Lương chờ đợi. Nhưng Dương không nghe, bảo rằng mình vẫn thanh khoẻ không việc gì.

Nguyễn-vân-Ngọc ở Paris, mỗi tuần đều có mở những cuộc diễn thuyết, nói cho đông hơn là những cuộc đàm-đạo, tại nhà « Ba-học-Hội » (société savantes), số 8 đường Dantou.

Thời làm cha mẹ ngày nay

Bổn-quan tiếp bài sau đây của một ông bạn đọc báo gửi tới, tuy rằng lời lẽ quá-khịch mà cũng nhảm với tâm-ly của phần đông xã-hội. Vay cứ nguyên-văn lục đăng.

Con đối với cha mẹ có cái nghĩa-vụ phải kính trọng phải yêu mến. Cha mẹ đối với con, ngoài việc săn-sóc nuôi-nấng có cái nghĩa vụ giáo-hóa. Tuy là con đã có nhà trường dạy dỗ, nhưng mà khi nào gia-đình giáo-dục cũng có ảnh-hưởng đến con rất lớn.

Ở nước người, cách giáo-dục nơi nhà trường được lập-phần toàn mỹ mà ảnh-hưởng của cha mẹ đối với con vẫn có phần yếu trọng. Hướng chỉ là ở nước ta, nói ra thời chúng ta, chớ thời thời nhà trường mục đích chỉ nung đúc ra một bọn « nô », không biết bổn-phận làm dân ra sao, không biết lịch-sử, tô-quốc là gì, không biết yêu-đồng bào yêu-nhân-loại là thế nào. Như vậy thời chúng ta, gia-đình giáo-dục lại có phần trách-nhiệm rất đối là nặng nề ! Mà những kẻ làm cha mẹ nào có biết cho đâu!

Ôi ! Các đấng cha mẹ ở nước mình phần nhiều rất là hồ-lầu có những sở-vọng thấp hèn tham-lam vô độ, thành ra gi-êch-mất biết bao nhiêu là thiếu-niên anh-tuấn, làm thiệt-thoại cho nước nhà không phải là ít. Chẳng tôi xin giải.

Về phương-diện giáo-dục chúng tôi phần người ra làm ba hạng.

1. Hạng thứ nhất là hạng con người có trí tuệ thông minh biết xét xa hiểu gần, thời đầu giáo-dục có hồ-bại cũng có ngày họ nhận được mà tự mi-hi đặt đường tìm lối mà đi cho khỏi lầm lạc.

2. Hạng thứ nhì là hạng người hư-bèn, không thể dạy được. Có giáo-dục cũng hư, không giáo-dục cũng hư.

3. Hạng thứ ba là hạng người tầm-thường dễ dạy. Giáo-dục hay thời họ trở nên hay, gi-êch-dở thời họ hóa ra dở. Hạng này tức là hạng người yếu-tánh, cần phải có người chỉ lối đư-đường.

Tội thường với tội quốc-sự (Infraction de droit commun et infraction politique)

Mà thường « mất dân quyền » là một cái hình phạt phụ (peine accessoire) theo những hình phạt nặng khác.

Theo luật hình số 28 C.p. : về án bị khổ sai, bị cấm cố tới quốc-sự, cấm cố tới thường, bị đày ra khỏi xứ thì từ nhiên phải thêm « mất dân quyền ». Quan tòa chẳng cần đọc cái hình phạt này trong ở lên án. Quan tòa cũng không « quyền tha cho tội nhưn cái hình phạt này... »

Hiện bây giờ, « mất dân quyền » là một cái hình phạt phụ theo những hình phạt tội nặng, hình phạt xác thật hay là nhục nhã không mà tòa Pháp đã lên án. Dân lên án về hình phạt chính, thì « mất dân quyền », cũng có luôn tại cái tư cách này : không thể chia ra (indivisible) và chung thân : không thể chia ra nghĩa là quan tòa không có thể cho tội nhưn được quyền này mất quyền nọ. Vì « mất dân quyền » là gồm tất cả các quyền để cho dân trong nước bình thường phải có, chung thân nghĩa là quan tòa không có thể định rằng trong một vài năm, tội nhưn sẽ được dân quyền lại. Ở các xứ (Annamite) hay là thuộc địa (colonies) làm cho tiêu cái hình phạt này mà thôi.

Cái hình phạt này có nhiều chỗ vướng về. Đã không đồng cho mỗi người, bởi vì cấm không cho làm quan thật là nặng cho nhiều người, nhưng có kẻ không thể làm quan, như mấy kẻ này, cấm cố thế chi ; mà lại cũng không hiệu-nghiệm (inefficace) chi ; vì có khi tương lai phạt mà thất là ban thường. Tự như đi lính, cấm không cho đi lính có mấy ai cho là nhục nhã. Phần đồng bị cấm lại còn mừng rỡ. « Mất dân quyền » có thể làm hại cho kẻ không bị (tiers) vì người bị mất, không có thể làm hội đồng thẩm án, làm chứng thì không thể giúp cho những người cần dùng đến mấy người ấy.

Muốn cho hết kịch bất thì phải đòi « mất dân quyền » ra thành hình phạt phụ và có thể chia ra (complettement airc et divisible) dân quyền (droits civiques) quyền làm chủ điền đất, buôn bán nhà cửa ruộng đất (droits civils) và quyền gia-trị (droits de famille). Trong ba thứ quyền cấm một hai thứ mà thôi.

Hình phạt chung với thường và tội quốc-sự : Ngồi tù. 1. Ngồi tù, hình phạt tội thường : Không phải có tội mới bị mất tự do. Có nhiều khi luật thường (lois civiles) hay là luật về chánh-trị (lois administratives) cho phép giam cầm. Tự như người thiếu nợ trả không đủ, bị giam cầm. Luật ngày 23 juillet 1863, điều lệ thứ nhất bỏ giam thân « ề tội sản, về buôn bán và nếu người ngoại quốc ».

Bây giờ còn giam thân về sở-điền, phạt về, vào tiền bao tiền về xử phạt mà thôi (Bên ta người mình với người mình còn tự phép giam thân về nợ. Nhưng phải xin phép tòa).

Tự như mấy đứa bé con ngợ nghịch, làm cho cha mẹ phiền hà lắm, có thể bị giam đặng ở nhà theo cách luật đã định (en famille).

Chỉ bắt (mandat d'amener) ; Phong hồ là khi nào có giấy giam (mandat de dépôt, ou d'arrest). Giam tạm bị nhốt ở dưới đất (dépôt) hay là tại phòng kín (chambres de sûreté). Giam phòng hồ bị nhốt tại khám giam (maisons d'arrêts ou de justice) Bị giam kiểu thứ nhì được trừ, nếu sau bị kêu án ngồi tù. (toi 15 nov mbre 1929).

Tự như « 03 nit từ 13 tới mười sáu hay là 18 tám tuổi được tha vì không đủ trí xet, có thể bị giam cho đến hai mươi một tuổi, giam này không phải một cái hình phạt, mà là một chức đống sửa trị và dạy dỗ, có ích cho đời nhỏ và cũng có ích cho hội. Vì vậy nên luật ngày 5 Aout 1850 ra ba chỉ dụ này :

1. Phải nhốt riêng mấy đứa nhỏ từ 16 tới 21 tuổi, trước khi xử hay là sau khi xử.
2. Mấy đứa nhỏ phải học làm nghề, phải dạy dỗ chừng nó.
3. Đều khi mùng, số « Assistance publique » phải coi sóc chúng nó trong ba năm.

Bị ngồi tù (e p psonnement correctionnel). Xả tội phạt ngồi tù là vì sợ để người tội ở ngoài làm hại cho xã-hội. Nhưng cái người tù không ích nếu không kiếm thể sửa-tành nề người tội, và kiếm thể cho người tội trở nên người lương thiện. Vì vậy nên có ba thứ giam :

1. Giam chung. Giam kiểu này rất hại, vì làm cho tù bất-chước nhau. Làm cho tù quen nhau. Vì vậy nên trừ ra khi nào không thể nào đổi được, người ta mới giữ kiểu này mà thôi. Bên ta có thứ giam này. Ở trong khám cũng có chia ra tù đưng, tùy theo tội nặng nhẹ. Nhưng cũng chưa đủ.

II. - Làm việc chung ban ngày, nhất riêng ban đêm, gọi là kiểu suburbanien vì lấy tên khám có danh tiếng ở tại thành New-York, gần hành tu 1820. Làm việc chung có nói chuyện. Nhưng có thể nào cấm được. Dù thế nào cũng không bằng tù tự thông với nhau. Kiểu này tù tự thông hơn hết.

III. - Vì vậy nên phần đông đều muốn giam riêng ban ngày và ban đêm gọi là kiểu pensylvanien hay là philadelphien. Nhưng nếu làm gắt quá thì tù bị họ học, điển cũn và có khi tới tự vận. Nên phải cho người tù thông đưng với người gác-điền (gardiens), mấy người tù hành, và người thay mặt cho mấy hội tư trợ. Ở trong ngục, người tội làm việc, đợc sách. Ai dứt thì có thầy dạy học. Mỗi ngày được phép ra ngoài sân đi dạo một hai lần.

Có kiểu này làm cho người tù không có bất-chước nhau đưng làm vậy. Nếu tù không tốt hơn thì cũng không xấu hơn. Dù vậy người tù khi mùng, có nghề nghiệp có thể nuôi miệng được.

IV. - Có kiểu này hay hơn bởi : 1. Chia cái giam làm ba hạng : chặn đầu nhốt riêng không đưng cho thông ; chặn thứ ba cho người tội đưng thông thả gần tron. 2. Phải báo points (bóng hoa). Được mỗi một cái thì bắt ngồi tù là bao nhiêu. 3. Tha mà không tron (libération conditionnelle) nghĩa là chưa mùng tù mà được thả ra, nếu người tội ở trong khám, làm hạnh tốt. Nhưng phải ngồi tù, ít nira là ba tháng nếu bị phạt dưới sáu tháng, nếu trên sáu (Coi qua trường thứ nhì)

Chương trình diễn thuyết của học sinh ta ở Paris

Anh em học-sinh cơ-o-dân Annam ta ở Paris, mỗi tuần đều có mở những cuộc diễn thuyết, nói cho đông hơn là những cuộc đàm-đạo, tại nhà « Ba-học-Hội » (société savantes), số 8 đường Dantou.

Những cuộc đàm-đạo ấy ai cũng được vào dự-thính hết thấy và khỏi phải trả tiền.

Năm nay, từ khoảng tháng Fevrier đến tháng Mai, chương trình diễn-thuyết đã định như sau này :
15 Fevrier. - Ông Lê-nhữ-Lam nói về vấn-đề « Không-giáo ».
22 Fevrier. - Ông Đặng-phúc-Thông nói về « Người dân bà trong xã-hội Việt-Nam ».
1 Mars. - Ông Phan-bá-Viên nói về « Những chứng bệnh kinh và cách để phòng ».
8 Mars. - Ông Nguyễn-đình-Nhiếp nói về « Quan niệm đối với vật chất của người mình ngày nay ».
15 Mars. - Ông Võ diên Sanb cất nghĩa về vô-tuyến-điện.
22 Mars. - Ông Huỳnh-vân-Phương nói về « Tánh chất của văn minh Annam ».

12 Avril. Ông Đào-vân-Zu nói về « Thuộc-phận và bợn ghen ».
26 Avril. Ông Trương-trường-Vinh nói về các công việc ngân hàng.
3 Mai. Ông Võ đố Thôi nói về « sự quan-hệ của tình-trạng xã-hội với « tiến-hóa về âm nhạc ».

(Còn nữa)

Ba năm về trước Nga với Tàu

Quảng - đông và Moscou

Chẳng bao lâu, A-lê-gô-sép về Nga, chánh-phủ Nga lại phải Mac-lanh qua Quảng-dông kiểm Tồn-Vân. Sau khi bàn bạc kỹ càng, Mac-lanh bèn kể rõ với Tôn những tình hình đã qua về chánh trị của đảng S-Viêt. Rồi độ hai người cùng nghiên cứu những công việc trong cuộc cách mạng của Nga xem có việc gì hợp với hiện trạng nước Tàu. Kết quả, hai bên đồng ý những điều sau này:

1- Tôn chủ nghĩa Tam dân của Tôn-Vân, thì chủ nghĩa Dân-sanh có giống chủ nghĩa cộng-sản của Lê-nin.

2- Theo hiện trạng nước Tàu thì khi bắt đầu thiết-bách chủ nghĩa Dân-sanh, có thể dùng sau chánh-sách kinh-tế mới của Lê-nin.

Tuy rằng lúc đó hai bên đã biểu đồng tình như vậy, nhưng về sau Mac-lanh thấy đảng quốc dân yếu ớt, bon khách quân công-nghech ngang ngược thì lấy làm thất vọng, cho nên chưa tính xong việc gì, đã bỏ Quảng-dông về Nga.

Nói tóm lại, A-lê-gô-sép và Mac-lanh qua thăm Tôn-Vân, chẳng qua chỉ là người sàm-sứa dặng cho Quảng-dông và Moscou gần nhau, còn những việc làm cho hai chánh-phủ hiểu biết nhau, làm cho hai nước gần - dịu nhau, làm cho chánh-phủ Sôviết quyết-định trở ra mà giúp đỡ chánh-phủ Quảng-dông, thì là việc về sau khi Viêt-phi qua Đông, giới-thiệu Bô-rô-lin làm cố-vấn cho Quảng-dông.

Trong khi Viêt-phi bị bệnh nằm ở Nhiệt-hải, Liêu-trung-Khải có tới đó năm với Viêt-phi. Hai người bí-mật nói chuyện một thời kỳ khá lâu. Khi Viêt-phi cũng Liêu đình ước, hứa rằng chánh-phủ Tô-Nga sẽ giúp cho Quảng-dông mở trường dạy quân.

Chánh-phủ Quảng đông của đảng quốc dân lúc ban đầu, chỉ có chút ít quân lính, nhờ các toán khách quân dùng danh nghĩa là quân «dựng nước» mà nâng Tôn Văn làm đại nguyên soái, cho nên lúc đó sanh mạng của chánh phủ Quảng đông phải ở trong tay bọn khách quân. Bọn họ choán hết dân chánh tài chánh ở các nơi, công nghệ ngang ngược không kiêng sợ gì, quyền lực của chánh phủ Quảng đông, chỉ quanh quanh ở thành phố Quảng châu, không thể ra ngoài được.

Thông, thì phải ngồi tù đến phân nửa. Tha mà không trọn là vì ở ngoài, từ ngày ra cho đến ngày mang, có làm tội chi, thì lập tức bị giam vô lại, và phải ở cho hết mấy tháng tù còn lại.

Ngồi tù hình phạt tội quốc sự Tại khám Saigon có chỗ riêng để nhốt tù quốc sự. Ở trên lầu được thông thối, không làm việc. Có giường mùng tử tế. Theo luật thì tù quốc sự được phép viết, đọc sách, tiếp khách không thất. Được phép đem cơm ngoài vô. Không bán đồ tù.

Phan văn-Gia.

một bước. Các toán khách quân đến là quân bị thái ở các (ti), tánh chất rất xấu, ngoài sự tiền tài thế lực chẳng biết chi chi. Ngày nay người này có tiền thì người này tha hồ sai khiến, ngày mai người kia có tiền tức thì đi theo người kia. Năm 1923, khi Trần quỳnh Minh đánh gặt chánh phủ Quảng đông ngay cấp là thường, Tôn Văn đời các tướng lãnh trong các đạo quân «dựng nước» đến trước một, vừa khóc vừa diễn thuyết rằng: «Năm ngoài ai mới ta đến Quảng-dông? có phải các anh không? Bây giờ những quân «dựng nước» không theo mạng-lệnh của ta, thì ta xin bỏ Quảng đông về quê cây ruộng». Nghe lời diễn thuyết không khác đầu xột ấy, ai nấy đều thế xin tuân theo mạng-lệnh của đại nguyên-soái. Nhưng mà đến khi cần phải uô trạ chầy đi, các toán đều tới đại nguyên soái xin tiền lộ phí. Không có tiền lộ-phí thì lại dùng yon không khác nhích.

Đối với bọn khách quân đó Tôn Văn đã phải mòn gao heo ruột, chịu bao nhiêu nỗi đắng cay, mà vẫn không thể sa-dòng được họ, cũng không có cách gì bỏ được họ đi. Nhân muốn tự mình chiêu mộ lượt tập lấy một toán quân có thể trông cậy tin dùng được, Tôn mới sai Liêu-Tron - Khải tới Thượng-hải cùng Viêt-phi tính việc mở trường dạy quân.

Nước Nga hồi mới cách-mạng, tình hình quân lnh cũng in như Quảng-dông. Về sau đảng cộng-ân mở trường «quan binh sắc đỏ», lựa những con em sắc sảo trong bọn nhà nông, dạy thành ít nhiều quan binh. Nhờ có những quan binh đó mới đánh tan những toán quân của tự để chánh. Vì đã có sự kinh nghiệm ấy, cho nên đối với việc Liêu Tron Khải muốn mở trường dạy quân, Viêt phi tức thì tán thành, và tức thì tiễn Bô-rô-lin làm cố vấn cho chánh phủ Quảng-dông. Từ đó Quảng-dông với Moscou mới thiết cũng nhau đất tay.

Ước chừng tháng chạp năm 1923 thì Bô-rô - lin thỉnh lnh sang tới Quảng-dông. Chánh phủ Quảng-dông đãi làm «khách của nhà nước», rước đến khách-sạn Á-tê-á, chọn mấy căn phòng lớn nhứt, để riêng làm sở làm việc của Bô-rô-lin.

Bô-rô-lin đã từng làm cố-vấn cho Thổ-nhĩ-Kỳ, tính toán mưu kế cho Mút-ta-Pha Kê-man, hiện nay lại đem những sự kinh nghiệm ở nước Thổ khi trước mà thi-hành ở nước Tàu. Công việc của Bô-rô-lin đem theo ở Moscou qua Quảng - đông đại khái có hai khoản lớn, một là giúp việc mở trường quan binh, một nữa là khuyến dặng cộng-ân ở Tàu vào đảng quốc dân. Trong thời-kỳ ở Quảng-dông hai năm, hai việc đó Bô-rô-lin làm xong cả. Cái nguyên nhân đảng quốc dân và chánh phủ Quảng - đông được như ngày nay, cũng nhờ ở hai việc ấy.

Từ xiêm sang Ân

IV (Tiếp theo)

Nghe tôi nói vậy, hoặc có kẻ bảo: «Ồ hay! anh già này vẫn tự nhận mình là người phải quốc-gia chủ nghĩa, tề ra anh không biết thù oán bọn «chết» là bọn đã đánh lấy nước Nam thuộc xưa!» Thưa phải, nhưng số đi tôi không giận người Tàu là vì, theo như ý tôi, thì mình thiết không có chỗ chỉ dặng giận người ta hết thấy.

Vấn biết rằng nước ta trước kia từng bị nội-thuộc về Trung-quốc, và ghe phen kẻ Việt người Tân cũng đã xung-đột với nhau, một đảng thì đề đặt vững cả quyền thống-trị của mình, một đảng thì để giữ lại sự tự-do cho nước; song nếu chỉ nói vậy ta như thế, thì hóa ra mất hẳn cái «hân-diện của cuộc cai trị của người Tàu trong lúc ấy.

Thật vậy, nếu ta thử đi lại cuốn Nam-sử mà xem, thì tuyệt-nhiên không thấy một trường nào có ghi chép rằng bấy giờ nước Nam ta bị Tàu hạn-chế về quyền chánh-trị một cách rất eo-bẹp. Trước hết, không quên rằng đương-thời ông cha ta là người Giao-chi đó, vốn là những man-dân hồi còn trong cái thời-kỳ thảo-muội, nếu không nhờ có người Tàu họ mang cái văn-minh rất thuần-tục của họ từ phía Bắc sang cho, thì đời đầu và sơ-tiến-hóa. Thấy nói trước kia không ta cũng có một thứ văn-tự, nhưng mà thứ văn tự ấy không còn lại dấu vết gì cả, đến như thứ văn-tự mà chúng ta vẫn biết chữ: rằng chúng ta thông dụng xưa nay đó thì cũng là văn - tự của Tàu. Thế thì ta không thể chối rằng người Tàu họ đã mang sang cho ta cái văn hóa mấy ngàn năm của họ, và nhờ có thứ chữ như mà chúng ta mới hấp thụ được nào là văn-chương, nào là triết-học, nào là nghệ thuật của họ. Tóm lại mà nói, thì «phương diện khoa-học cũng như về phương-diện văn-học, kẻ người Tàu họ biết cái gì thì học ứng dạy biểu cho ta cái này, chứ họ không thêm giấu-dếm một «miếng» nào, họ thành-tâm khai-hóa cho đến nỗi hai dân-tộc trước kia vốn huyện cách với nhau như thế mà san lại lần lần về phone-tục, về chế độ, không cái gì là không giống nhau mà co-hỗ như đã đồng-hóa với nhau một cách trọn- vẹn.

Nếu trong đám thái-thủ (gouverneurs) của vua Tàu sai qua trách-nhiệm có những kẻ bao-guộc: tham-lân như Tô-Định, làm cho anh hùng trong xứ đến phải tìm ruột sôi gan, thì lại cũng có những kẻ thuần lương như Lưu đức, dốc lòng thành-thiệt mà dạy ta, tức như Sĩ - Nhiếp chính là ông vạn thế tổ-sư chủ-mân của người mình vậy.

Vậy nên cuộc «sai-trị» của người Tàu bấy giờ tuy danh-viết là cai-trị, nhưng kỳ-thiệt xét lại trên cái lịch-sử nội-thộc trước sau mấy trăm năm của ta đó, tuyệt-nhiên không hề bươi kiếm được một cái đầu-tích gì của ta. Rằng người Tàu đã can thiệp vào việc nội trị của nước ta. Bên kia vua Tàu sai thái-thủ sang, chỉ để cho có chừng thế thôi, chẳng qua cũng như đem cây cờ thiên-tử na cần ở nước chư-hầu để cho người ta biết:

Phụ-Nữ-Tân-Vân

Phụ-Nữ-Tân-Vân có lời kinh cáo đề Nam-Nữ-Độc-Nhiệm biết rằng: từ ngày 15/1/1929, thì bao-quan đã mở cửa tại nhà 42 đường Catinat Saigon.

Ngày 2/1/1929 thì xuất bản. Trước kia hôn nhân vẫn định xuất bản thường ngày, nhưng sau khi hôn-bào đã đưa lời tuyên-cáo đề hồi y kiến dung của anh em chị em đồng bào, thì kết quả như vậy.

1- Phụ-Nữ-Tân-Vân là cơ- quan cho đàn bà, là phải có chủ- ngữ riêng, có cái tư-tai riêng, vậy hàng tuần thì thuê tạp- chí với những người hơn.

2- Hàng tuần mở dòng lai thanh tập, ở trong biên tập, và nghiên-cứu rộng, không vấn-đề thuộc về phụ-nữ thì mở có về tôn trọng và có lợi. Lại ra thanh tập, thì để cho đọc giả muốn lưu lại ở trong buồng khêu phong sách được dễ hơn.

3- Một tờ báo phụ-nữ nước ta hiện thời thật là thiếu và quan trọng lắm, cho nên phải ra hàng tuần, cho có đủ tư-giác để khảo cứu các vấn-đề cho thiệt dung-dân, thì mới có ích lợi cho ích lợi.

Bởi những lý- do nên Phụ-Nữ-Tân-Vân ra theo 11 tờ báo đồng thành tập 32 tờ tạp- chí, còn các tạp-chí phụ-nữ ở bên ngoài như ở trong phái tổ chức và biên tập ra sao cho khỏi lạc lõng, độc giả, thì đó là phận sự của hôn-bào.

Bản báo quyết không dám tặc một chút công phả và ngay giờ nào, quyết lòng làm cho vừa lòng các độc giả, và cho họ báo Phụ-Nữ-Tân-Vân ra đời theo cái giá trị riêng.

Vậy kể từ ngày nay, anh-em chị em trong nước, bác gái bác, ao gọi tiền mua tạp- chí hoặc có y-tiên gì dạy-biểu, thì thư tư giao thiệp cứ mở ở nơi bao-quan số 42 Catinat, hôn-bào hết sức hoan-ngoài.

Phụ-Nữ-Tân-Vân
Kính đạ
Giá báo trọn năm là 600, theo tư- tiền bạc xin để cho:
Monsieur Nguyen-luc-Nhuận
Tổng-lý Phụ-Nữ-Tân-Vân
N° 42 Rue Catinat
(Giấy thép số 1566)
Saigon

Đàn em này cũng ta thì cũng chỉ tam-niên nhứt công, từ ba năm lại đến mấy đóg ở đem một ít đồ trẻ-con qua lang-nạp bên để-đĩa, thế là đủ.

Trước kia thì khôn-b, trước khi hết thấy việc nời đều ở trong tay người Anna, bây giờ vua Annam thông thì đến nỗi rong những sắc dụ thường thường cũng xưng-minh là «thiên-tử» nghĩa là ông ngang hàng với thiên-tử họ Trung-quốc vậy.

Vua Annam khi ra cũng mặc đồ màu vàng cũng ở những cung điện như cung-diện của vua ta ở Bac-linh. Thậm chí trên là quốc-tỳ của Annam ta cũng có con ông-vàng rực-rờ.

Nhưng mà thời kỳ đời đầu tiên, chuyện nghìn ra nhấc lại từ mà chi...

Bùl-quán-Chiêu
(Còn nữa)

Chức hiệu con vịt
鴨香 嘜煙
CIGARETTES CANARD
Lucien BERTHET & Co - SAIGON

SAIGON 16-50 Rue Catinat
HÀNG HỒ ĐỐC NHỰA
NHUNG, GẤM, NỈ.
TÔ, SÔ, VÂN, NHIÊU
Ô-TRẦU, MỀM LAINÉ
VALISE, ĐÁU THOM, BÈN-ĐÁ
DƯA NGA, DƯA HỒ, LƯỢC ĐỒI MỒI
BÔNG-HỒ CARILLON, MÁY HÁT
GIẤY, ĐŨ, KHĂN, NÓN
AO LẠNH, AỒ MŨA

Dầu thanh vườn của Công-Ty Việt-Nam Ngân-Hàn (Société Annamite de Crédit).
Tới 31 Mars 1929 (19 tháng sau khi Hội mở cửa) số tiền của bà tánh gửi ở bên ngân-hàng lên đến tới \$: 367.432.22.
Và người gửi bạc dặng 691 vì.
Công - chuyện hôn hội làm dặng..... \$: 692.125.06.

LA TORTUE
Phan-thúc-Trần
16 Rue Sabourain - Saigon.

Máy bà Annam sang trọng và dùng như nước giặt của NITIDOL GONN để giặt những đồ nang và những đồ lót mình mình mong.
Thức NITIDOL GONN là thức thuốc mới chế, giặt quần áo khỏi bị ửng sà b ửng, khỏi phải nấu, khỏi phải trà, không mệt nhọc.
Lấy một chút NITIDOL bỏ vô chậu nước nóng bỏ đồ giặt vô rồi đi chơi hay làm công chuyện khác — một lát lấy ra sả và phơi là rồi đã trắng sạch, mà không dũa không mục.

CÓ BÁN TẠI
ĐẠI-PHÁP ĐẠI-DU'ỢC PHÒNG
Đường d'Ormay số 84-90. — SAIGON
Maurice BARBEROUSS. Nhứt đảng Bảo-chê tề sự. Trụ Sanh y tại Đường-Đường tại Paris
Saigon Imp du Thachung Le Gérant: NGUYEN-VAN-BA

SAVON CADUM

TIN TRONG NƯỚC

NAM KY

Đã mua vui, lại làm nghĩa

Bồn-báo mới hay tin rằng tối bữa nay (thứ ba 9 avril 1929), tại rạp hát bóng «Modern cinema» gánh hát «Quốc-hử-lưu-ban» sẽ hát giúp cho hội thể thao «Khánh-hội sports».

Vậy mong rằng bà con trong châu thành ta sẽ nhớ tối nay đến coi cho đông, trước là mua vui mà sau là làm nghĩa.

Hội Nam kỳ Điện xa tương tế

Thưa Quý Ngài

Chúng tôi định đến ngày 9 Avril 1929 là ngày thứ ba từ 4 giờ đến 5 giờ làm lễ Khánh thành Hội Nam-kỳ Điện xa tương tế. Vậy xin mời quý ngài hôm đó bớt chút thì giờ lại nhà Hội qua số 36 Rolland Garos để chứng kiến cho Hội chúng tôi, thì chúng tôi lấy làm bân hạnh lắm.

Nay kính thỉnh
Bàn trị sự tạm thời
Hội Điện-xa tương-tế

Ngày xổ số đã nhất định (S. A. M. I. P. I. C)

Bàn trị sự hội « Nam Kỳ Đức Trí Thể Dục » xin có lời kính cáo cho đồng bào được hay rằng: Ngày xổ số Sampic đã nhất định bữa thứ năm 11 Avril 1929, đúng tám giờ ban mai tại nhà hát Tây Saigon.

Vậy trong mấy ngày sau rồi này, ai chưa mua số hoặc muốn mua thêm nữa thì hãy kíp mua kéo trẻ. Có lẽ bán nơi các nhà thuốc tây, các nhà sách, các tiệm bán thuốc hút và đôi bực của Ấn độ, các nhà buôn lớn tại đường Catinat, và khắp cả châu thành Saigon có nhiều nhà buôn khác nữa.

Không chừng thần tài chờ may kể mua sau...
Xin đồng bào hãy cố gắng lên! Vì là việc làm nghĩa rất lớn, mà may cũng được lợi rất to.

Đá banh

Tổng-cuộc thể thao An-nam

Cuộc TRANH VÔ-DỊCH NĂM 1929

Ngày chúa nhật 7 Avril 1929 tại sân Mayer có ba trận đấu cầu như sau này:

Trận thứ nhất: Govap B đá với Thadaumot B.

Trận này hai hội đá coi khá lắm, banh qua lại liên liên, bên Thadaumot B sau khi xấp trận 5 phút đồng hồ thì đã thắng được 1 bàn.

Bên Govap cũng ráng cố lại, song chẳng bao lâu kể đến giờ nghỉ giải lao.

Vô đá lại Govap gỡ được 1 bàn, cho tới mãn giờ chẳng bên nào ăn bên nào được (hòa)

Cuộc TRANH VÔ-DỊCH MIỀN ĐÔNG NAM-KY

Trận thứ nhất: Binh-dong sport đá với hội «Etoile Brillante»

Giám cuộc M. Thom.
Hai hội này đá coi rất đồng đều lắm, Bên Binh đồng thắng

TRUNG - KY

VINH

Tình cảnh cực khổ của người làm thợ

Một hôm kỳ giả được gặp trong quán 3, 4 anh em lao động ai nấy đều áo quần dơ bẩn kẻ đứng người ngồi, xem ai cũng có vẻ buồn rầu, lại nghe có người lầm lẩm nói một mình «Thôi, cái kiếp anh em ta đến thế này là cùng!» Kỳ giả nghe thế bèn hỏi: «Anh em có chuyện gì mà buồn rầu thế?» Có một người giả lời: «Nguyên trong nhà máy Trường-thị thời thợ chia ra «năm lớp» (équipe); anh em chúng tôi đây làm vào lớp thứ tư. Tờp này có một ông Tây «trông nom, ông này có tinh nóng, anh em bị phạt bị đánh luôn người sưng mà kể ư đầu, thậm chí có người đập tay gãy chân nữa.

Lại có 3 người cai, 1 người cai phó, người này ở sở Bách-công ra, tiếng tây khá, nên ông Tây dùng làm thông ngôn. Anh em chúng tôi khi nào có chuyện gì chỉ nhờ vào người cai phó đó làm thông ngôn cho. Nhưng than ôi! người này mới đến, còn ao ước lên chức cai, nên hết sức nhỉnh bốt mà hà hiếp anh em chúng tôi. — Hồi năm giờ chiều ngày thứ bảy (9-3-29), anh em đóng máy lại để lau chùi. Có anh An phải đi làm ngày chủ nhật nên còn sắp sẵn đồ để mai đi làm. Vừa khi ấy người cai phó lại bắt anh An một ngày. Nghi xem, anh em chúng tôi đi làm được bao nhiêu mà phải phạt như thế thì lấy gì mà nuôi vợ nuôi con, thật là oan khố!

Cái khổ của anh em lao động trong xứ ta thật không thể nào tả được, vì những nhà tư bản họ-chi lo sao mấy cái tổ sắt của họ cho đầy mà thôi chứ có nghĩ gì đến thân phận anh em lao động... sự ấy cũng là một sự thường trong thế giới tư bản này vậy. Song có một điều ta phải lấy làm lạ, là thường thường trong các xưởng, các sở đồn điền, sở nào anh em lao động cũng hay phản nản cho mấy người cai đội Annam, vì mấy người này hay muốn dùng công châm chích nhỉnh hốt, làm cho anh em lao động đi khổ lại khổ thêm.

Tiếng-dân

Ông Lâm-văn-Từ

Có người muốn nói chuyện với ông. Ông ở đâu xin cho bản báo rõ.

Diệp may ít có

At biết chỉ dùm làm nghĩa.

Nhơn tôi mới mua được 2000 cuốn sách ở trường bôn q-ôc nửa mỗi năm cả hết thấy là 80 thứ, để cho học trò dùng đó các lớp, giả hạn 3 năm các tiệm sách 1 phần 3, nghĩa là ba phần bán cho một phần liền, còn số mua về bán lại, tôi xin bán rẻ hơn nữa.

Lê-văn-Anh

No 142, Bd Albert 1er, No 142 Saigon Dakao

Pháp quốc

Hội bệnh trẻ lao-động Annam & Pháp

Kỳ đại hội đồng thường niên hội bệnh trẻ lao-động Annam & Pháp họp hôm 3 tại nhà hát bội ban trị sự năm 1929 có 1700 viên làm việc sau đây:

Chủ tịch: Trần Văn Thọ
Phó chủ tịch: Lê Lương, Phó tịch: Phê.

Tổng thư ký: Đặng Bá Linh
Phó thư ký: Nguyễn Văn Tự
Chánh thư ký: Bà Trần Thị Lạc
Phó thư ký: Võ Văn Bình
Chánh ngân quỹ: Nguyễn Khắc Tư
Phó ngân quỹ: Nguyễn Quý
Hôm ấy nội dung có ban định và giao công việc cho những người trách nhiệm, anh em lao-động ai nấy đều thanh biểu đồng tình ủng hộ đồng người giúp của để họ tiến lạc được thêm bên cạnh tiến. Song le,

từ trước đến nay anh em thiếu báo chương sách vở, nên hội định trong tháng Mars sẽ xuất bản mỗi tuần một cuốn tạp chí để anh em chúng ta biết luôn công việc hội thi hành và biết sau nữa hội định lập một thư tin tức anh em làm ăn các nơi: việc có đủ sách vở báo chương bằng quốc ngữ để anh em lúc rảnh thì giờ đọc coi xét, trước để mở mang kiến thức sau là để đường tình thân trong lúc ở nơi quê người đất khách.

Vậy xin quý đồng bào có lòng nhiệt thành đối với bản hội và có cảm tình đối với anh em lao-động đi ngoài bang, cho báo sách gì, xin gửi về hội quán số nhà 43 Boulevard de la Major Marseille (France).

Chủ tịch: Minh đại
Hội bệnh trẻ lao-động Annam

Salgon, ngày 9 Avril 1929

Kính cùng quý đồng bào? Tôi có 32 căn phố mới thiết lập tại đường Chanh neau saecher cũ, có đèn khí có nước có chái có máy, mỗi căn nhà đều có vách ở giữa, tường gạch thiết kế dưới đất ba mươi lăm đồng (3500), trên nhà chái chái (3000) và tôi mới mở bán cái Ansoxe tại đường Farolot gần bên đường Lagrandiere để cho quý khách nghĩ cho em ở bán tinh, một căn phòng nguyên vẹn cái nhà cầu tiêu nhà bếp nhà tắm.

Hoặc khi nào quý khách đi Saigon ở đường binh tinh quý khách ở chỗ này chái đồng tốt lắm. Giá tinh rẻ, dưới đất mỗi, thân chái chái chái (3000) trên nhà chái chái (3000) dưới đất trên nhà cũng giống nhau cũng có chái, dưới đất ngày và đêm ba mươi lăm (3500) trên nhà ngày và đêm ba mươi (3000) Nguyễn-Phong-Cảnh
Propriétaire
Rue Sabourin N° 4 Saigon

Demande d'emploi

Jeune homme, connaissant parfaitement le dactylographie, libre de 7 h à 11 h du soir cher-cher emploi — S'adresser au bureau du journal.

Phòng dưỡng bệnh

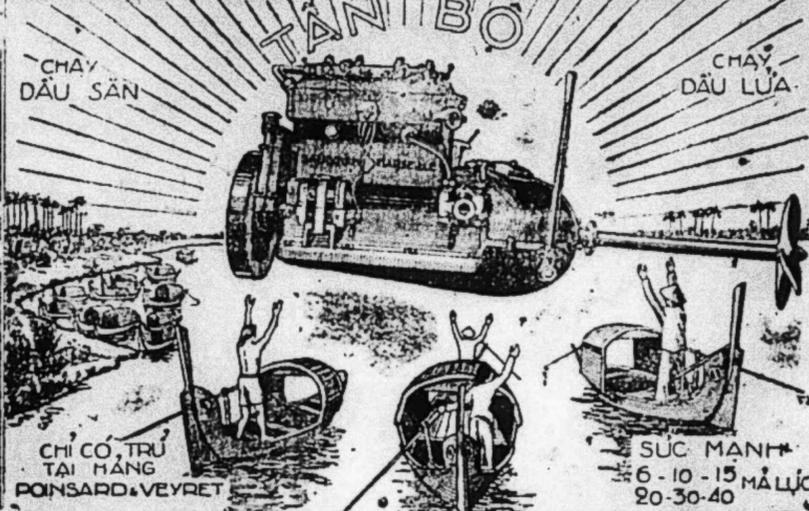
Của Lương Y L. VINCENS
234, đường Lagrandiere Saigon.

Những người đau đầu được nghỉ tại nhà dưỡng bệnh và có người ốm coi thì cả các việc, như là cho thuốc, mở sổ, đau răng và cả đến những việc sanh đẻ nữa.

137 đường Paterin Saigon, giá 2000.

Thời giờ: Từ 10 giờ tới 12 giờ
Coi bệnh: Từ 16 giờ tới 18 giờ

NHỮNG MÁY TÁN BỒ HIỆU BAUDOIN

Thị-trường tiêu-tức

GIÁ BẠC	Ngày 8 Avril 1929.....	12720
GIÁ LỬA	Ngày 8 Avril 1929	(kể 100 kilos)
Vinhlong.....		6,06
Gocong.....		6,40
Saigon.....		6,14
Baieau.....		6,21
Cambodge, thứ trắng.....		6,10
Cambodge, thứ đỏ.....		6,50
GIÁ GẠO (kể 100 kilos)		
Gạo số 1.....		9,06
Gạo số 2.....		9,22
Gạo số 3.....		9,76

TIN TÀU

- Tàu lớn**
- Ở PHÀ SANG
Artagnan 16-4
D. Pierre Benoit 17-4
Jamalque 12-4
St. Mages 19-4
- Tàu và Nhựt**
Porthos 12-4
Benonceaux 25-4
Tàu và Nhựt
Glaude chappe 1-4
Chantilly 16-4
Dalay 17-4
- Tàu chèo**
- SANG PHÁP
Chantilly 20-4
Dalay 20-4
Porthos 16-4
- HUNG VÀ BẮC
Porthos 10-4
SANG TÀU VÀ NHỰT
Artagnan 20-4

GEO je t'aime....

LES CONSERVES GEO SONT LES MEILLEURES

SINDEX N°1, RUE LEFÈVRE SAIGON (Ở TRÊN LẦU)

BÀN GÓP (Cao tháng)

Thiện nghệ về máy xay lúa, bán và ráp nhiều cái rồi đủ kiểu lớn nhỏ (có quan bác-vật là người Đức ráp máy) Moteur năm và đứng chạy khô đối "hiệu DUPLEX" chạy bằng dầu MA-ZOUT (dầu cặn) ít hao dầu mỡ, và cũng có máy hơi, lò hơi (machine à vapeur). Có thứ máy gạo chạy bằng cối Cône rất tốt, rất tiện từ 500 giò sắp lên trong 24 giờ.

Cối chà rất tiện cho qui ông không nóng gạo, và trấu ra riêng, còn sự nạt cũng ít hơn các nơi, vì có gắn theo cái xay quạt.

Có bán đồ phụ tùng theo trong máy, xin mời qui ông đến xem có sẵn.

Có bán đồ đồ làm về việc nghề nông và đủ các thứ máy canol, máy cưa, náy gạt, vùn, vùn.

Qui ông muốn rõ điều chi xin viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẵn lòng trả lời lập tức.

MỘT ĐEU ĐANG GHI

Trời lúc này nóng nực, trong nhà nếu có si nóng-lạnh hoặc trở nhỏ vang minh số: này, hãy coi chừng trong minh nếu có ban, cao trái-gió, trái ả, thì dùng thử thuốc nước trị chứng ban của nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG chế ra gọi là "VAN-ÔNG LINH-NHIỆM BAN ĐƯỢC-HỦY" mà cho uống thì thấy hiệu nghiệm tức thì.

Thuốc này chế rất kỹ-lượng đều không có ban uống cũng vô hại.

Pharmacie Sino-Annamite
THIÊN - HÒA - ĐƯỜNG
N° 208, Rue des Marins, Cholon
Chủ-nhơn cần khải

Xin mời quý-vị

Xin mời quý vị bầy đồng thời cả gia đình, cá-phe, nem nước, nem chiên bánh bởi của biệt

Vị-Hương

Đường d'Espagne số nhà 2
Quý vị đang rồi chờ sao quý vị cũng về công-nhân là nư-bon của khách trú. Và d-mey quý vị chi-phi-cổ cho, tru-là dùng lấy món ngon, sau giúp cho gái Việt-Nam độ-vững bền trên đường thươ-mại rất lấy làm thâm cảm tạ-uh.

Buổi sáng bán từ 6 giờ tới 6 giờ
Buổi chiều từ 6 giờ tới 12 giờ khuya

Truyện Tàu

Ngô-Việt Xuân-Thi

Mới xuất bản lần đầu. Mời đi để nơi Nhà-in Báo-Tôn.

23 Đường Filippini.

Cochinchine-Garage

N° 1, Rue de Verdun, Saigon
Téléphone N° 769

Hãng sửa xe hơi của Annam ra đời các 'hư máy, đồng thùng, m và, ma' mui, nệm, lán-n, lánh tiên đủ các thứ má-ro kiểu mướn, làm đèn xe-oi (dynamo và bình accus). Công việc làm mau lẹ và kỹ-tợng, giá cả tình rẽ hơn các nơi. Quý ông ở Luc-châu có cần 'ông việc chi về xe hơi xin viết thư thương nghị, chủ nhơn sẵn-ang trả lời mau mánh.

New kinh hach

GIẢ BẢO Thần-Chung

Một năm..... 12 500
Năm..... 7 00
Ba tháng..... 4 00
Mandats xin nhờ để cho
M. Nguyễn-văn-Bá
Quản-lý hán Thần-Chung.

Tiệm trồng rừng Annam Hiệp

TÂN-PHÁT dit

Hồng - hoàng - Lợi
Đường Georges Guynemer, N° 61
(Ngang hông như sanh ý Chợ-củ)
Saigon

Kính cùng qui khách, tiệm tô chuyên nghề trồng rừng nguyên-hàm, rừng trồng, rừng đèn thu-thiệt tốt hoặc rừng hư hích vàng-việt làm rất kỹ lưỡng chắc chắn. Như qui khách muốn trồng hoặc bịch xin dời gót lại tiệm tô-bởi qui khách sẽ dựng vừa lòng chủ nhơn kính cáo.

Muôn ban ruộng

Có năm trăm ngoài mẫu, một-tiền ngàn rưỡi thước, vườn kính-quan lự, tục kêu kính phố đường từ ngã bảy về 7 ngàn thước tô ruộng (đường tàu đi Cà-mau) 22 này thành điền có 30 năm, có kính-sơ bao ngàn trong ruộng đủ. Ai muốn mua xin tới xem thì rõ. à thương nghị, nhà tôi ở ngườ-ở ruộng này, hay là muốn cần dùng-hiệu trên ngàn mẫu cũng có tư li-oi nhau.

Nguyễn-long-Vi
Phụng-Hiệp
(Cần thơ)

GHẾ XÍCH-ĐU
GHẾ KIỀU THONET
BAN TẠI
THĂNG-LONG
20, Đường Sabourain
Saigon

Bán nhứt tranh cũ

Ai muốn mua tranh tranh, cũ hãy đến hỏi tại kho trữ-giấy của báo Thần-chung, góc đường d'Espagne và Filippini, Saigon

Hai sớ cũng gần ga

Tôi muốn bán hai sớ đất ở gần ga và sát bên đường, một sớ gần bên ga Xóm 9, một sớ ở gần ga An-phước, hai sớ này cất nhà ở hoặc cất phố thì phương tiện lắm. Xin lo nơi.

M. Bảy-Vàng
Thợ-bạc ở gần ga Xóm-9
Giadinh

Xin chú quý vị lưu ý

Máy để đi chụp hình các miền-lưu trú 1. Xin chú quý vị lưu ý san-đip rõ quá, rõ quá. Tại thành phố có bán về những thứ này 13x18 và máy 18 x 24 quá, xin quý vị tới đó mua đi lo hết. 1 cái này 13x18 mà chụp được 4 và 3 cái này 18x24 chụp được 12 và 4, và có bộ reseau normalisier 1 cái bao-bằng-vải để đựng máy và cũng máy bằng nhựa bán 1700,00. C ón này 12x24 cũng 50. 1200,00. Xin chú quý vị đừng quên hình-ảnh của, nhà 118, Đường Catnat m, mua.

Cảm tạ y sanh

Nguyễn n lời đầu kinh nguyệt không chừng thường ra huyết-trang và ho, một năm ngoài uống đủ thuốc cao đợi hoàng tăng-tác danh y tiên sư bệnh còn may đầu gặp ông thầy chín Trần-kí m-Hoàng làng Tân-thời-Trung-quận Hóc- ón coi mạch cho uống thuốc đều kinh biphê khôg tổn-t hao nhiều tiền m mạnh khỏe. này xin tặng ít bích-chữ mà cảm-tạ ơn thầy. Phạm-Đ-Hạnh
Gosp

ĐÙNG BỨC KIM THỜI
Đó chụp hình bóng đèn điện mà cũng có thể chụp bóng sáng đợi. Mới chôn chỉnh lại hoàn toàn hết giờ cũ tinh thường như mới. Nơi khác mà chụp thì chụp 2 KIEU cho qui khách để chọn lựa không tinh liền thêm. Có lượ đến nhà chụp hình trọn hơon tận tay. Rời hình lớn giống và khéo vẽ song.

Photo Phanquon
Saigon
57, Rue Catinat,
Téléph. 505

Thương-Mại Học-Đường

2, 4, 6, Rue d'Agot - Saigon
Dạy viết tắt, đánh máy chữ, bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác. Các lớp học có giáo-sư có-bằng-cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ và từ 15 giờ tới 19 giờ rưỡi. TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG. Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút-toán và đánh máy.

A LA PENSÉE

50, Đường Charner
Ở đây có bán các thứ vành bóng để đi đám ma. Kiểu bóng rất ngộ mà giá lại rất rẻ. Hỏi tại nhà M= JUD.
(Bán luôn vừa ngày vừa đêm).

TRƯỜNG NGUYỄN-VĂN-MÙI

10, Rue Martin des Palliers - 1°
Ngang ga Dakao Saigon
Dạy các khoa đầy đủ chuyên môn và tự quyết rằng thừn học sinh của bốn trường khi chung khoa ở đư, thành tài. Nếu liệt quai muốn đượ rõ ràng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.
Chuyên dạy khoa:
Bất toán Thương-mại. Thu xếp đư cách tính sổ sách nhà buôn kiểu cũ-lời tử, dạy cách khởi sự với số, lượ học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi.
Đánh máy viết và cách đóng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những gó-tô nhà buôn loại sự, nhà nước, nhất-hàng, v. v.
Viết thư tờ đơn trang theo nhà buôn và các cách làm những toa phiếu, giấy tờ công các giấy tờ khác của nhà-buôn và ngân hàng (documents, laissez-passer, Haikhoa này dạy giùm). Có đợng chỉ muốn hỏi chi rành xin viết thư thương nghị.
Lãnh biên chép giấy tờ, đưn trang bằng máy viết và in theo tờ, cahier des charges bằng máy Duplicateur, làm mau và kỹ.
Lãnh làm sổ sách nhà buôn theo theo loại 1. Am hệ bằng và mướn

QUỐC-TÊ TIẾT-KIỆM HỘI

(VẠN QUỐC TRỪ SỨC HỘI)
Hội nêc danh Pháp đợ hiệp vốn

Tư bản của hội
65.000 lượng (1/2 đồng rđ)
2.000.000 quan phủ lạng (1/4 đồng rđ)
Tiền dự trữ cuối năm 1928 là 28.740.185, 97.
QUẢN LÝ CỎI ĐÔNG-PHÁP
25 đường Guynemer :: SAIGON
Téléphone 671

Hỏi các về tiết-kiệm lại
Xổ số lần thứ mười tám
Ngày 28 Mars 1929 série : n° 304 đưc ra
Hai vé Tiết-kiệm số 364 và 2804 thuộc về série 364, đưc hời lại theo như giá tư bản minh đê, mỗi vé
MỘT NGÀN ĐỒNG
Hai vé ấy của ông René Fano ở Paris 2 rue Lala
Xổ số kỳ tới nhữn ngày thứ hai 28-April 1929, 3 giờ chiều. Tại phòng làm-việc của hội; 25 đường Guynemer, Saigon.
Ai muốn lấy vé Tiết-Kiệm của-hội lại tại mấy người Courtiers hay là Agents của hội, hoặc đến-phòng văn Quản-lý Đông-Pháp số 15 đường Guynemer, Saigon.
Đê một cuốn sổ các nghĩa nhân-vật cho người nên hời.

MỘT DỊP TỐT

Chúng tôi khuyên các qui khách hãy đến viếng ngay tiếm Đư-Thịah sĩ đường Catinat Saigon
Đê có một đời ngà voi thật đẹp thiệt qui, khi được trông thấy,
Lại có cả các thứ ống đĩa cổ, đồ dùng vào việc thươc phiên, đồ gỗ, đồ đờng và các thứ đồ xố cò.
Xin mời các qui khách đến coi, chắc sẽ đưc vừa ý lắm.
ĐỨC-THINH
81 Rue Catinat - Saigon

HÀNG BÁN XE HƠI

GARAGE BONNARD

T R U ' O ' C N H À H Á T B Ô N G C A S I N O — S A I G O N

Có chừnng một kiểu xe m'oi đẹp tuyệt vời ở' phòng đầu mỹ-nghệ bên N'u-u-U'óc. (New-York) kỳ rồi.

LÀ THÚ' XE & MÁY HIỆU

CHEVROLET

Èm - ái về khoản - khoát

Khi các ngài muốn chọn lự' a nua một c' ai xe h'oi thì tru'óc hết hãy nên đi thử' thú' xe m'oi hiệu CHEVROLET

PHÁP HOA NGÂN HÀNG Banque Franco-Chinoise

CHUYÊN VUI CHO MÁY DỪA NHỎ

Vũ thuộc lậu Tin - dục Thư - xã

Thuốc ho đặc vàng

PHÁP HOA NGÂN HÀNG... Banque Franco-Chinoise... 50.000.000 quan

CHUYÊN VUI CHO MÁY DỪA NHỎ... ANH MÁY BƯC VÀNG VÀ BÓN AN CƯƠP

Vũ thuộc lậu... Tin - dục Thư - xã... Sách mới xuất bản

Thuốc ho đặc vàng... Thần hiệu Phát Thanh Hoàn

PHẠM HẠ HUYỀN

CHUYÊN VUI CHO MÁY DỪA NHỎ

Nhà máy gao

SÁCH MỚI

PHUNG-VAN-LAM

NGUYỄN-VAN-DẶC

BUGATTI

Thuốc Gia Truyền

PHUNG-VAN-LAM

NGUYỄN-VAN-DẶC

Garage JEAN COMTE

Thuốc Gia Truyền

TIEU-THUYẾT NẶNG-VI-LINH

